

لە (تەمى سەرخەرەند) دا چىمان پىدەلىيى؟

نامەيەك بۇ شىرزاڭا دەسەن

مەمەد كوردۇ

كازانزاكى دەلىت:

جاريكيان ژنيكى دراوسيمان بە داكىمى وت: ئەم كوپرى تۆ ھەميشە تەماشاي ئاسمان دەكات، پىدەچى كەسيكى غەيبزانى لىدەرىچىت! داكىم وتى: نا نا دىئايە رۇژگار سەرنجەكانى پىخوار دەكاتەو! بەرپىزم (تەمى سەرخەرەند)م خویندەو، بەلام من وەك ئەو خویندەرى كە وتت يەخەى گرتووم، پىت نالىم: بۇچى ناھىلى ئەو دوو منالە قوربەسەرە بۇيەك بىن؟! چونكە دەزانم تۆ ناتەوئ وەكو حىكايەتەكەى نەنكت بە درۇيەكى گەورە رىي پالەوانەكەت گولپىژ بکەيت و يەكەمىن كەسنىك كە بىنپىریتە پىرىپەو و بە شانازىپەو و ماچى بكا، خانمە چكۆلەى دولبەرى بىت.

من دەزانم ئەو تۆ نىت ناھىلى ئەو دوومنالە قور بەسەرە بۇ يەك بىن، ئەو ئەو كۆمەلگايەپە كە وەك چۆن رىگا نادا سەرەتاي خۆشەويستى و پەيوەندىيەكان ئاسايى و سروشتى بىت. رىگەش نادات كۆتايى ئەو خۆشەويستى و پەيوەندىيەكان ئاسايى و سروشتى بىت، من دەزانم تۆ ناتەوئ لە ناو دۆزەخىكدا كە بۇنى گۆشت و ئىسقان ئاسمانىشى پىر كىرەو دوو چارى وەمى بەھەشتىكەمان بکەيت كە پىرە لە بۇنى گول و گولزار، بەلكو تۆ دەتوئ وامان لىكەيت باشتر ھەست بەو دۆزەخە بکەين و روونتر گرو كلپەو دوو كەلەكەى بىنپىن، كە ئەمەش بۇخۇى يەك لەخالە ھەرە جەوھەرىيەكانى نووسىنە، چونكە شتىك كە نەيناسىن چۆن دەتوانىن بىكوژىن، يان بىگوژىن؟!

بەرپىزم! من دەمەوئ پىت بلىم تۆ لەم كارەتدا زۆر جوان ئىشت لەسەر كارىگەرى حىكايەتەكان لەسەر مرؤف كىرەو، كە زۆرى لە نەنكە پىرەكانماندا بەرجەستە دەبن، ئەو نەنكەنى زۆر جار (عیشقىكى دۇراو واپان لىدەكات بە چىژو تاسوقىكى زۆرەو حىكايەتەكانى عىشق و ئەوین بە رەوانى و وەك دەفتەر لە سىنگياندا ھەلگىرن).

ئەو نەنكەنى بە حىكايەتەكانى پىرمان دەكەن لە خەونى بە پىغەمبەرىبوون و بە فەرھادبوون و بە پالەوانبوون و بە قسە و نامۇژگارىيەكانىشىان بە تالمان دەكەنەو لەو خەونانەو بەم شىوہىە دوو چارى دنيايەكى نارىك و پىر لە پارادۇكس و دوو فاقىمان دەكەن.

ئەو تەنكى پالەوانەكەمان دواى ئەوہى لە رىگاي حىكايەتە خۆشەكانىوہە خەونى بە فەرھادبوون لە پالەوانەكەماندا سەوز دەكات و واپىدەكات بلى: (منىش بە قەد فەرھادى ناو حىكايەتەكەى تۆ شىرىنم خۆشەوئ و دەشتوانم وەك ئەو بىستون كون بکەم)، پىي دەلىت:

(رۆلە شىرىنەكەم تۆ زۆر لەوہە چكۆلەترى خۆت بە فەرھاد بزانىت)، ئەم قسانە ئەگەرچى بەبەرئەتەوہ دەكرىن، وەلى لەو بەردانە دەچن —كە وەكو سوھرابى سىپىھرى دەلىت. ئىمە بە گالته دەمانگرتنە بۇقەكان، بەلام ئەوان بە راستى دەمردن!

تۆ لەم كارەتدا جگە لەوہى پشنت لە جنس كىرەو وەوہ رووت كىرەتە عەشقىكى پاكىزىي، گەمەى (كوشتنى باوك)ىشت بە شىوژىكى جوان و جياواز لە جارەكانى دى، بەرجەستە كىرەوہ.

لە مياندا لە يەك دوو دەستەواژەى تىژتىپەردا وىنەيەكى ناشىرىنى باوكمان دەدەيتى:

(باوكم بۇ مەرگى بەرخەكەى گرىا كەچى بۇ نەخۇشى و سەفەرى من نەگىرا، باوكم دەيوت حەيفە لە من بوو، باوكم فەلاقەى دەكرىم، باوكم لە ھىچە كەلەيى دەبوو بە شەپازلە دەم لووتى لە خۆلى رىگاگە دەچەقاند). ئەم وىنانەى باوكمان دەدەيتى و ئىدى دەيكوژى، وەلى كوشتن بە مانا باوہكەى نا، بەلكو بەو مانايەى كە ئىتر فەرماؤشى دەكەيت و لە مەملەكەتى رۇمانەكەت دەيھاويتە دەرەوہ!

تۆ دەتەوئ لەم رىگەيەوہ پىمانبلىي: پىويستە كوشتنى راستەقىنەى باوكە ناشىرىنەكان لە كىتەبەكانەوہ دەستپىيەكىن، چونكە مانەوہ بۇ ژيانى پىر لە زاوہزاوى سەر زەوى نىيە، مانەوہ بۇ دنياى نىو كىتەبەكانە.

ئەگەر ئىمە لەدەرەوہ باوكە ناشىرىنەكانمان كوشت و لە نىو كىتەبەكاندا وازمان لىھىنان بژىن و بىمىنەوہ درىژە بە بلاوكرەنەوہى ناشىرىنەكانى خۇيان بدەن و بەسەر ئىمە و نەوہكانى دواى ئىمەدا بىسەپىنن، يانى ھىچمان نەكرد.

بەلای منەو ئەم گواستەووی کوشتنی باوکە لە دەروە بۆ نیو کتیبەکان یەکیک لەگەمە جوانەکانی ئەم رۆمانەت بوو. تۆ لەم کارەتدا کە بەردەوام لە رێگای نەنکەو بە فەرھاد دەلێی شیرینی خۆت دەدۆزیتەووە لە ئاکامیشدا نایدۆزیتەووە، پیمان دەلێی:

لەم کۆمەلگایانە ی ئیمەدا شیرینەکانی خۆمان کە لە بەردەستماندان دەکوژرین و بە هیوای شیرین گەلێکی دیکەمان دەکەن کە ھەرگیز نایەن! خۆرە ھەلھاتوو ھەکانمان ئاوا دەکەن و ئەو چیژو خۆشی و بەختەو ھەریبەمان لیتیکدەدەن کە لەو خۆرەو پیمان دەگات و دەمانخەنە نیو چاوەروانی مانگیکەو کە ھەرگیز ھەلنایت.

دوو چاری چاوەروانییەکی کوشندەمان دەکەن و لەدوا ئاکامیشدا گالتمەمان پیدەکەن.

ئاخۆ ھۆکاری ئەووی کە ھەمیشە و بەردەوام ئیمە چاوەروانی شتیکی و نایەت ئەو نەفرەتە ی ئەم کۆمەلگا نەخۆشانە نییە؟

پیمان دەلێی: زۆرینەمان مەحکومین بەووی مبالغەلێکی دەرکراوین لە دنیاو کەس فرمیسکەکانمان نەبینی و کۆلانەکانیش خیانتەمان لیتکەن و ھیچیان نەمانبەنەو بەر دەرگای مائی دلدارەکانمان!

پیمان دەلێی: ئیمە بەھوی بلاو بوونەووی پەتاکانی ئەم کۆمەلگا نەخۆشە بە جەستەماندا، ژیانیک دەگوزەرنین کە ئەگەر دوچار ئاورپکی وردی لیتدەینەو جگە لە ھەندئ سەرکیشیکردنی خەفەکراو و ھەندیک خەونی کوپراو و چەندین شکست و نەھامەتی و گریان و چاوەروانی کە ئەکەبوو بەولاو، شتیکی ئەوتوی تیدا نابینن.

لەوانەش گرنگتر پیمان دەلێی:

دەبێ ئیدی لەو و ھەمە رزگاریین کە پیمان وابی تەنھا رەمزە گەورەکان دەتوانن ئیحای یاخی بوونمان بدەن، بەلکو دەشی (بزنیک شیت!!) فیرمان

بکات لە راستە ریبەکان لابدین و بباک و کەللەشەق بین و شەرم لە ھیچ شوانیک نەکەین و چلە گیا حەرەمەکان بخۆین!

دەبێ ئیدی لەو و ھەمە دەرزابین کە پیمان وابی تەنھا لە رێگای پالەوان و کیشە و دۆزی گەورەو دەتوانین دەقی جوان بخولقین، بەلکو دەشی

غەمگینترین منائی کۆلانە خۆلاویبەکانی دنیا پالەوانی رۆمانەکانمان بیت!!